

Møteinnkalling

Kontrollutvalget Våler

Møtested: Våler kommune, møterom Salene

Tidspunkt: 23.01.2019 kl. 15.00

Eventuelle forfall meldes til kontrollutvalgssekretariatet ved Anita Rovedal, telefon 908 55 384 eller e-post anirov@fredrikstad.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Våler, 23.01.2019

Andreas Holm
Kontrollutvalgsleder
(sign)

Sakliste

PS 19/1	Protokoll fra kontrollutvalgets møte 06.12.2018
PS 19/2	Orienteringssak - Bruken av statlige midler til systematisk arbeid mot barnefattigdom
PS 19/3	Orienteringssak - Budsjett 2019
PS 19/4	Årsmelding 2018 for kontrollutvalget i Våler kommune
PS 19/5	Prosjektbeskrivelse - IKT-sikkerhet - personvern, informasjonssikkerhet og kompetanse
PS 19/6	Informasjon fra revisjonen
PS 19/7	Eventuelt

Saksnr.: 2019/181
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 6603/2019
Klassering: 510/137
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Våler	Møtedato 23.01.2019	Utvalgssaksnr. 19/1
---	-------------------------------	-------------------------------

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 06.12.2018

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 06.12.2018

Rakkestad, 10.01.2019
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Møteprotokoll fra kontrollutvalget 06.12.2018.

Vurdering

Møteprotokollen er sendt ut og godkjent pr e-post. Legges frem i møtet for formell godkjenning og signering.

Saksnr.: 2019/181
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 7643/2019
Klassering: 510/137
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	23.01.2019	19/2

Orienteringssak - Bruken av statlige midler til systematisk arbeid mot barnefattigdom

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak. Kontrollutvalget bes fatte vedtak på bakgrunn av de opplysninger som fremkommer i møtet.

Rakkestad, 11.01.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Sammendrag

Kontrollutvalget behandlet henvendelse fra Våler SV i møte 06.12.2018.

Kontrollutvalget vedtok følgende:

Kontrollutvalget henviser til e-post av 04.11.2018 fra Våler SV ved Tore Andersen og inviterer rådmannen til å gi kontrollutvalget en skriftlig orientering om forholdende som der blir beskrevet innen 14.01.2019. Rådmannen inviteres samtidig til kontrollutvalgets møte 23.01.2019 for å orientere om saken.

Kontrollutvalget ønsker å invitere utvalgsleder for Helse og omsorgsutvalget til å orientere om utvalgsbehandlingen av bruken av statlige midler til systematisk arbeid mot barnefattigdom til kontrollutvalget 23.01.2019.

Vedlegg

- Brev fra Våler SV, mottatt 05.11.2018 vedr. spørsmål ved bruken av statlige midler til systematisk arbeid mot barnefattigdom.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Vurdering

Invitasjon til orientering er sendt til rådmann og utvalgsleder.

Kontrollutvalget må fatte vedtak på bakgrunn av de opplysninger som fremkommer i møtet, herunder vurdere om det er behov for ytterligere tiltak fra kontrollutvalgets side eller om saken kun skal tas til orientering.

Kontrollutvalget v/leder Andreas Holm

SPØRSMÅL VED BRUKEN AV STATLIGE MIDLER TIL SYSTEMATISK ARBEID MOT BARNEFATTIGDOM

Våler kommune fikk etter søknad i 2014 tildelt 100 000 kr til å gjennomføre en faktabasert kartlegging med påfølgende analyse for å bekjempe og redusere barnefattigdom. Av kommunens søknad av 31.01.2014 punkt 3 fremgår det at midlene ville brukes til:

- 1) å foreta en kartlegging av fattigdom for barn/unge i kommunen
- 2) deretter analysere funn
- 3) deretter utvikle tverrfaglige tiltak

Under punkt 5.5 i søknaden framgår kommunen i forbindelse med kartlegginga ville gjennomføre en lokal og kvalitativ undersøkelse (altså intervjuer).

Fylkesmannen innvilget søknaden fra kommunen. I fylkesmannens tilsagnsbrev av 26. juni 2014 synes det imidlertid klart nok at fylkesmannen forutsatte at midlene ble tildelt for å gjennomføre et kunnskapsbasert, systematisk og nokså omfattende arbeid. Fylkesmannen forutsatte at midlene skal brukes til å *"arbeide med å gjennomføre en helhetlig plan for å forebygge og redusere barnefattigdom"* i kommunen.

Våler SV er kjent med at kommunen som en del av sitt arbeid svarte på en questback/spørreundersøkelse fra fylkesmannen om barns levekår generelt, og at kommunen sendte ut et brev til brukere av NAV og barneverntjenesten for å høre om det var noe de savnet. Den lokale faktabaserte kartlegginga av barnefattigdom, med en tilhørende analyse og tiltaksplan, synes imidlertid ikke å ha blitt gjort.

Ettersom det var uklart hva midlene til systematisk arbeid mot barnefattigdom i realiteten var blitt brukt til, brakte SV inn spørsmålet for helse- og omsorgsutvalget gjennom innbyggerdialog i april d.å.

Utvalgsleder Brynjar Høidebraaten svarte at *«midlene ble benyttet til tiltak for de som var hos NAV. (...) De som søkte fikk stort sett dekket sine behov (bortsett fra en veldig dyr utenlandsreise).»* Utvalgsleder svarte videre at midlene var brukt i samsvar med formålet, slik han vurderte det.

Representanten Leif Odd Feragen (som også er medlem i helse- og omsorgsutvalget) syntes svaret var noe uklart, og ba derfor rådmannen klargjøre hva midlene faktisk var brukt til under kommunestyrets møte 2. mai d.å. Rådmannen varslet at han ville gi et skriftlig svar til kommunestyrets medlemmer i etterhånd.

Våler SV har enda ikke fått svar på vår anmodning om innsyn i svaret, men etter det vi erfarer har rådmannen har besvart spørsmålet til Feragen med å gjengi Høidebraatens svar til Våler SV om lag to måneder tidligere om at *«midlene ble benyttet til tiltak for de som var hos NAV.»*

Det kan etter dette synes som om midlene som var ment til et større systematisk arbeid mot barnefattigdom, i realiteten har blitt brukt til dekning av lovpålagte stønader etter sosialtjenesteloven §§ 18 og 19. Dette er i så fall klart i strid med både kommunens søknad og fylkesmannens forutsetninger for tildelinga.

Spørsmålet som melder seg, blir hva som sviktet ved kommunens systematiske arbeid mot barnefattigdom (slik dette var skissert gjennom søknaden 31.01.2014), og hvordan denne svikten kunne skje uten at verken politisk ledelse eller administrasjonen avdekket denne.

Våler SV ber kontrollutvalget foreta de undersøkelser og skritt saken foranlediger.

Med hilsen

Våler SV v/Tore Andersen

Saksnr.: 2019/181
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 7604/2019
Klassering: 510/137
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Uvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	23.01.2019	19/3

Orienteringssak - Budsjett 2019

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Rådmannens redegjørelse om årsbudsjett 2019 tas til orientering

Rakkestad, 11.01.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022

https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/vaaler-kommune/assets/2018-11-15_Valer_kommune_Radmennens-forslag_BUDSJETT2019_Okonomiplan2019-22_v098.pdf

Saksopplysninger

I tråd med tidligere praksis inviteres rådmannen til kontrollutvalgets møte for å orientere om årets budsjett. Utvalget skal ikke behandle selve budsjettet, men budsjettet kan likevel gi nyttig informasjon som kontrollutvalget kan ta med seg videre i sitt arbeid.

I invitasjonen til rådmannen står det blant annet:

«Aktuelle temaer for orienteringen kan være:

- budsjettets hovedtrekk
- særskilte utfordringer
- områder kontrollutvalget bør ha ekstra fokus på det kommende året, eksempelvis om det er gjort økonomiske prioriteringer som kan påvirke tjenestetilbudet

Utvalget trenger ikke en opprømsing av budsjettdokumentet, men ønsker å ha mulighet til å stille spørsmål.»

Vurdering

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rådmannens redegjørelse om årsbudsjett 2018 til orientering.

Saksnr.: 2019/192
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 4802/2019
Klassering: 515/137
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Våler	Møtedato 23.01.2019	Utvalgssaksnr. 19/4
---	-------------------------------	-------------------------------

Årsmelding 2018 for kontrollutvalget i Våler kommune

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Årsmelding 2018 for kontrollutvalget i Våler kommune, vedtas
2. Årsmelding 2018 for kontrollutvalget i Våler kommune oversendes kommunestyret til orientering.

Rakkestad, 08.01.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Årsmelding 2018 for kontrollutvalget i Våler kommune (*utkast*)

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2018
- Plan for selskapskontroll 2017-2020

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets rolle og oppgaver er beskrevet i kommunelovens §77, forskrift om kontrollutvalg og veilederen «Kontrollutvalgsboken». I henhold til forskrift om kontrollutvalg skal kontrollutvalget informere kommunestyret om sitt arbeid. Årsmeldingen er i tillegg til plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll utvalgets bidrag til å synliggjøre kontrollutvalgets rolle og arbeid for kommunestyret og allmenheten i året som har gått.

Vurdering

Årsmeldingen er ment å gi et riktig bilde av den aktivitet som har funnet sted i 2018. Sekretariatet har laget et utkast på bakgrunn av kommunelovens §77, forskrift om kontrollutvalg og kontrollutvalgets protokoller. Det er rom for at utvalget kan komme med egne innspill/ord til årsmeldingen om ønskelig. Det vises førøvrig til utkastet til årsmelding.

ÅRSMELDING 2018

FRA

KONTROLLUTVALGET

I

VÅLER KOMMUNE

1. INNLEDNING

Kontrollutvalgets årsmelding er orientering til kommunestyret om utvalgets virksomhet og hvilke saker og oppgaver som er behandlet i 2018. Årsmeldingen bør sees i sammenheng med vedtatte planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

2. KONTROLLUTVALGETS FORMÅL

Kontrollutvalget skal på vegne av kommunestyret sørge for det løpende tilsynet med forvaltningen av kommunen. Utvalget skal også påse at revisjonen av kommunen fungerer på en betryggende måte (jf. kommunelovens § 77 og forskrift om kontrollutvalg av 15. juni 2004).

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med kommunens selskaper, heleide offentlige aksjeselskaper og interkommunale selskaper som kommunen er medeier i. (jf kommunelovens § 80).

Kommunal- og regionaldepartementet har utgitt veilederen "Kontrollutvalgsboken" – Om kontrollutvalgets rolle og oppgaver. Her tas opp forhold som kommunestyrets kontrollansvar, kontrollutvalgets arbeid og rolle i forhold til kommunestyret, kontrollutvalgssekretariatet og revisjonen.

(Hele veilederen finnes her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/67b3cb9c983a49b2be54e8b932faceb9/kontrollutvalgsboka.pdf>)

3. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Medlemmer og vararepresentanter i kontrollutvalget velges av kommunestyret for fire år, og følger valgperioden. Utvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker blir behandlet (jf. Kommuneloven § 77).

Ved valget i september 2015 ble følgende valgt inn i kontrollutvalget for perioden 2015-2019 (nyvalg 16.06.16):

Navn	Funksjon	Varamedlem	Nr.
Andreas Holm	Leder	Jan Dahler	1.vara
Pauli Staalesen	Nestleder	Rune Rafshol	2.vara
Anne Kristine Graff	Medlem	Roger Brennvall	3.vara
		Inger Hovland	4.vara
		Kjerstin Wøyen Funderud	5.vara

4. KONTROLLUTVALGETS ARBEIDSFORM

Kontrollutvalget i Våler kommune har i 2018 hatt 5 møter og behandlet 28 saker.

Kontrollutvalgets møter er offentlige jf. Kommuneloven § 31.

Kontrollutvalgets møter, innkallinger og protokoller blir lagt ut på kommunens hjemmeside.

Utvalget har utarbeidet et strategidokument for sin virksomhet i valgperioden og vedtar en møteplan for hvert halvår.

Utvalget har tilbud om å delta på Norges Kommunerevisorforbund sin årlige kontrollutvalgskonferanse, som er et viktig forum for faglig påfyll til kontrollutvalsmedlemmene.

Utover utvalgets medlemmer har Ordfører, sekretariat og revisor møte- og talerett i utvalget.

Administrasjonen inviteres av utvalget ved behov.

Sekretariatsfunksjon for kontrollutvalget blir dekket av Indre Østfold kontrollutvalssekretariat IKS.

Sekretariatets primæroppgave er saksbehandling, vedtaksoppfølging, rådgiving og tilrettelegging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

5. KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER

Kontrollutvalgets oppgaver fremgår av kommunelovens § 77 og forskrift om kontrollutvalg.

➤ TILSYN MED DEN KOMMUNALE FORVALTNINGEN

Kontrollutvalget har på grunnlag av revisjonens rapportering og annen informasjon ført tilsyn med den kommunale forvaltningen. Herunder ligger oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon, regnskapsrevisjon, selskapskontroll og budsjettbehandling.

- ✓ Kontrollutvalget har i tråd med forskriftenes § 7 avgitt uttalelse til kommunestyret for Våler kommunes årsregnskap 2017 (sak 18/7).
- ✓ Kontrollutvalget har innstilt på budsjett for kontroll og tilsyn 2019, jf. forskriftenes § 18 (18/22).
- ✓ Det er behandlet følgende rapporter/planer i utvalget:
 - Selskapskontroll 2017 – *Mosseregionens Næringsutvikling AS* (18/8)
 - Forvaltningsrevisjonsplan 2019-2020 (18/16)
 - Forvaltningsrevisjonsprosjekt "Tiltak og rutiner for reduksjon av sykefravær», Våler kommune (18/23)Rapportene/plan er sendt kommunestyret for behandling.
- ✓ Utvalget gjorde en endring i plan for forvaltningsrevisjon (18/24)

Følgende fra administrasjonen har vært i kontrollutvalgets møter for å orientere om temaer utvalget har bedt om:

- Ass. rådmann Harald Hammer orienterte om Våler kommunes budsjett for 2018 (sak 18/2).
- Rådmann Petter Haugen og Ass. rådmann orienterte om Våler kommunes årsregnskap for 2017 (18/7).
- Rådmann orienterte om Sårbarhet i administrasjonen (18/21)

❖ TILSYN MED REVISJONEN

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS er revisor for Våler kommune. Kontrollutvalget har holdt seg løpende underrettet om revisjonens virksomhet og arbeid. Oppfølgingen av revisjonens løpende arbeid foregår ved muntlige og skriftlige orienteringer fra oppdragsrevisor i kontrollutvalgsmøtene. Kontrollutvalget har fått seg forelagt følgende saker skriftlig i forbindelse med sitt «påseer» ansvar:

- ✓ Oppdragsvurdering og vurdering av revisors uavhengighet
- ✓ Planlagte ressurser og tidsforbruk 2018
- ✓ Overordnet revisjonsstrategi 2018
- ✓ Framdriftsplan forvaltningsrevisjon for 2018

❖ ØVRIG

I 2018 fikk utvalget en ekstern henvendelse - *Spørsmål ved bruken av statlige midler til systematisk arbeid mot barnefattigdom* (18/25)

Våler xx.2019

xx

Kontrollutvalgets leder
(sign.)

Saksnr.: 2019/181
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 7566/2019
Klassering: 510/137
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Våler	Møtedato 23.01.2019	Utvalgssaksnr. 19/5
---	-------------------------------	-------------------------------

Prosjektbeskrivelse - IKT-sikkerhet - personvern, informasjonssikkerhet og kompetanse

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar prosjektbeskrivelsen for forvaltningsrevisjonsprosjekt *IKT-sikkerhet – personvern, informasjonssikkerhet og kompetanse*
2. Kontrollutvalget ber revisjonen holde utvalget løpende orientert om framdriften i prosjektet.

Rakkestad, 11.01.2019
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Forslag prosjektbeskrivelse til kontrollutvalget i Eidsberg kommune:
IKT-sikkerhet – personvern, informasjonssikkerhet og kompetanse

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- *Revisjonsplan 2019 Våler kommune*, vedtatt av kommunestyret i 18.10.2018 i sak 29/18.
- Overordnet analyse Våler kommune (vedlegg til revisjonsplanen)

Saksopplysninger

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er vedtatt i revisjonsplanen for 2019. Revisjonen legger opp til at prosjektet skal gjennomføres fra 01.03.2019 til 30.06.2019. Det er satt av 300 timer til gjennomføringen.

Kontrollutvalget valgte prosjekt blant annet på bakgrunn av «Overordnet analyse», som vurderte ulike risikofaktorer innenfor kommunens tjenesteområder. IKT-sikkerhet ble der pekt ut som aktuelt tema for forvaltningsrevisjon.

I prosjektbeskrivelsen presenteres bla forslag til problemstilling og metodikk, samt en beskrivelse av prosjektets organisering og innhold. Problemstillingen som skal besvares i en forvaltningsrevisjonsrapport skal ta utgangspunkt i kontrollutvalgets bestilling (Revisjonsplanen) og utvalgets hensikt med revisjonen. Revisor har utledet revisjonskriterier som sier hvilke krav eller forventninger som IKT-området kan måles opp mot.

Revisjonen har gjengitt de viktigste poengene i prosjektbeskrivelsen (jf. pkt. fire «Utdyping av prosjektoppgaven»). Her fremgår blant annet:

Den informasjonen kommunene besitter om innbyggere og ansatte i kommunen er i stadig større grad digitalisert, og stadig flere områder av samfunnet digitaliseres. Dette stiller kommunene overfor nye utfordringer når det gjelder informasjonssikkerhet. IKT-sikkerhet handler om å beskytte IKT og informasjonen i informasjonssystemer mot uønskede hendelser. IKT-sikkerhet kan vurderes opp mot ulike sikkerhetsmål, de mest kjente er: konfidensialitet, tilgjengelighet, integritet og sporbarhet. For det første er det viktig å sikre at informasjon ikke tilkommer uvedkommende, for det andre er det viktig at nødvendig informasjon er tilgjengelig når man trenger den, for det tredje er det viktig å sikre informasjonen i systemene er til å stole på, og for det fjerde er det viktig å kunne finne ut av hva som har skjedd i etterkant.

[...]

Med utgangspunkt i personvernlovgivningen og forskrift om kommunal beredskapsplikt vil prosjektet undersøke i hvilken grad kommunen har iverksatt rutiner og systemer for å ivareta IKT-sikkerhet i kommunen, og i hvilken grad kommunen innehar nødvendig kompetanse for å ivareta kravene til god IKT-sikkerhet.

Aktuell metodikk i prosjektet vil være dokumentanalyse av kommunens rutiner og systemer på området. Det vil også være aktuelt å intervju ledere i kommunen, samt eiere og ansvarlige for de ulike fagsystemene som inneholder personopplysninger. Det vil også være aktuelt å intervju sentrale personer i kommunen som arbeider med IKT, IKT-sikkerhet og personvern.

Revisjonen foreslår følgende **problemstilling**:

1. *Har kommunen etablert et internkontrollsystem for informasjonssikkerhet i tråd med bestemmelsene i personvernlovgivningen?*
2. *I hvilken grad er ansvar og oppgaver knyttet til informasjonssikkerhet tydeliggjort?*
3. *I hvilken grad innehar kommunen nødvendig kompetanse for en tilstrekkelig internkontroll vedrørende informasjonssikkerhet og personvern?*

Utvalget står fritt til å gjøre endringer eller å spisse problemstillingene ytterligere, dersom det blir funnet hensiktsmessig.

Vurdering

Etterprøving og kontroll av forvaltningen er en vesentlig og lovpålagt del av kontrollutvalgets oppgave. Gjennom forvaltningsrevisjon skal innbyggere og folkevalgte i kommunen få informasjon om administrasjonen etterlever regelverk, utnytter ressursene hensiktsmessig og når fastsatte mål etter vedtak i kommunestyret eller fra sentrale myndigheter. Forvaltningsrevisjon skal fungere som kontrollmekanisme mellom kommunestyret og administrasjonen, i tillegg til å gi læringseffekt.

Sekretariatet vurderer revisjonens forslag til prosjektbeskrivelser å være i tråd med kontrollutvalgets intensjoner for valg og bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt. Sekretariatet har ingen kommentarer til metode og gjennomføring og anbefaler utvalget å vedta den forelagte prosjektbeskrivelsen.

PROSJEKTBESKRIVELSE

IKT-sikkerhet – personvern, informasjonssikkerhet og kompetanse

1. BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Revisjonen skal i henhold til kommuneloven kapittel 12 § 78 og forskrift om revisjon av 1.juli 2004 kapittel 3 § 6, utføre forvaltningsrevisjon. Etter forskriftens § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, herunder om:

- a) Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- b) Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området.
- c) Regelverket etterleves.
- d) Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige.
- e) Beslutningsgrunnlaget fra administrasjon til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav.
- f) Resultatene i tjenesteproduksjon er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

2. PROSJEKTETS PROBLEMSTILLING:

Formålet med prosjektet er å klarlegge i hvilken grad kommunen har iverksatt tiltak for å sikre den informasjonen om innbyggere og ansatte kommunen besitter, i tråd med lov- og regelverk på området.

Prosjektet vil undersøke følgende problemstillinger:

1. Har kommunen etablert et internkontrollsystem for informasjonssikkerhet i tråd med bestemmelsene i personvernlovgivningen?
2. I hvilken grad er ansvar og oppgaver knyttet til informasjonssikkerhet tydeliggjort?
3. I hvilken grad innehar kommunen nødvendig kompetanse for en tilstrekkelig internkontroll vedrørende informasjonssikkerhet og personvern?

3. PREMISSE FOR PROSJEKTARBEIDET

Prosjektet gjennomføres av forvaltningsrevisjonsgruppen i samarbeid med kommunegruppen.

- Forvaltningsrevisjonsgruppen forbereder prosjektet.
- Kartlegging av organisering og innhenting av materiale gjennomføres i samarbeid med kommunegruppene.
- Forvaltningsrevisjonsgruppen har ansvaret for å avslutte arbeidet med en prosjektrapport.
- Rapporten oversendes kontrollutvalget etter vanlige rutiner.
- Det er forventet at revisjonen vil bruke 300 timer på gjennomføringen av prosjektet.

4. UTDYPING AV PROSJEKTOPPGAVEN:

NorSIS (Norsk senter for informasjonssikring) som er en del av regjeringens helhetlige satsing på informasjonssikkerhet i Norge, utga sommeren 2018 en rapport som peker på at det er store mangler ved norske kommuners evne og kapasitet til å håndtere egen IKT-sikkerhet. I rapporten vises det til at både Riksrevisjonen, Datatilsynet og Digitalt sårbarhetsutvalgt har påpekt en rekke brudd på personvernreglene, alvorlige svakheter i informasjonssikkerheten og kompetansemangel innen IKT-sikkerhet i kommunene.

Den informasjonen kommunene besitter om innbyggere og ansatte i kommunen er i stadig større grad digitalisert, og stadig flere områder av samfunnet digitaliseres. Dette stiller kommunene overfor nye utfordringer når det gjelder informasjonssikkerhet. IKT-sikkerhet handler om å beskytte IKT og informasjonen i informasjonssystemer mot uønskede hendelser. IKT-sikkerhet kan vurderes opp mot ulike sikkerhetsmål, de mest kjente er: *konfidensialitet, tilgjengelighet, integritet og sporbarhet*. For det første er det viktig å sikre at informasjon ikke tilkommer uvedkommende, for det andre er det viktig at nødvendig informasjon er tilgjengelig når man trenger den, for det tredje er det viktig å sikre informasjonen i systemene er til å stole på, og for det fjerde er det viktig å kunne finne ut av hva som har skjedd i etterkant.

Sommeren 2018 trådte EUs personvernforordning i kraft, implementert i Norge gjennom Lov om behandling om personopplysninger (personopplysningsloven). Forordningen er i stor grad en videreføring av gjeldende rett i Norge, men inneholder også nye og strengere krav til de som behandler personopplysninger. Personopplysningsloven med tilhørende forskrifter – herunder eForvaltningsforskriften – angir rammeverket for kommunenes håndtering av personopplysninger. Det er utarbeidet flere veiledere for hvordan virksomheter kan utarbeide internkontrollsystemer for informasjonssikkerhet, blant annet av Datatilsynet og av Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT).

Gjennom forskrift om kommunal beredskapsplikt er kommuner blant annet pålagt et ansvar for å gjennomføre en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, og hvordan disse kan påvirke kommunen. Kommuner har også et ansvar for å være forberedt på å håndtere uønskede hendelser, og skal med utgangspunkt i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen utarbeide en overordnet beredskapsplan.

Med utgangspunkt i personvernlovgivningen og forskrift om kommunal beredskapsplikt vil prosjektet undersøke i hvilken grad kommunen har iverksatt rutiner og systemer for å ivareta IKT-sikkerhet i kommunen, og i hvilken grad kommunen innehar nødvendig kompetanse for å ivareta kravene til god IKT-sikkerhet.

Aktuell metodikk i prosjektet vil være dokumentanalyse av kommunens rutiner og systemer på området. Det vil også være aktuelt å intervju ledere i kommunen, qua eiere og ansvarlige for de ulike fagsystemene som inneholder personopplysninger. Det vil også være aktuelt å intervju sentrale personer innen kommunen som arbeider med ikt, ikt-sikkerhet og personvern.

Revisjonen er kjent med at kommunens IKT-drift kjøpes inn fra et interkommunalt selskap. Det vil være aktuelt å undersøke rolleavklaringer mellom kommunen og leverandør, samt kommunens forvaltning av avtalen med leverandør. Prosjektet vil ikke gjøre undersøkelser av rutiner og systemer hos leverandør av IKT-drift.

Ovennevnte utdyping er ikke uttømmende, og aktuelle kontroll- og tilsynshandlinger vil bli videre utdypet i forvaltningsrevisjonsrapporten.

5. REVISJONSKRITERIER kan bli utledet av:

- LOV-2018-06-15-38 – Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven)
 - Med tilhørende forskrifter
- FOR-2011-08-22-890 – Forskrift om kommunal beredskapsplikt
- Datatilsynet: Veileder – Internkontroll og informasjonssikkerhet (<https://www.datatilsynet.no/regelverk-og-verktoy/veiledere/internkontroll-og-informasjonssikkerhet/>)
- Difi: Internkontroll i praksis – informasjonssikkerhet (<https://internkontroll-infosikkerhet.difi.no/>)

Det tas forbehold om at andre revisjonskriterier kan være aktuelle.

6. AVGRENSING AV PROSJEKTET

Prosjektet avgrenses til nevnte problemstilling. Dersom det underveis avdekkes problemstillinger som ikke er nevnt i denne prosjektbeskrivelsen vil disse bli tatt opp med kontrollutvalget dersom de er av vesentlig art.

7. PROSJEKTORGANISASJON

Prosjektleder:	Ansatte i forvaltningsrevisjonsgruppen	
Prosjektgruppe:	Ansatte i forvaltningsrevisjonsgruppen + stedlig revisor	
Prosjektperiode:	Fra: 01.03.2019	Til: 30.06.2019
Vedtaksorgan:	Kontrollutvalget og kommunestyret i Våler kommune	
Initiativtaker:	Kontrollutvalget i Våler kommune	
Organisasjonsledd som omfattes av prosjektarbeidet	Stab, sentraladministrasjon, virksomhetsledernivå i samtlige virksomheter	

Saksnr.: 2019/181
Dokumentnr.: 6
Løpenr.: 9018/2019
Klassering: 510/137
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Våler	Møtedato 23.01.2019	Utvalgssaksnr. 19/6
---	-------------------------------	-------------------------------

Informasjon fra revisjonen

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Informasjonen fra revisjonen tas til orientering
2. Kontrollutvalget ber om å bli holdt løpende orientert vedr. kvalitetskontrollen.

Rakkestad, 14.01.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Epost fra revisjonen av 07.01.19 med vedlegg – Notat kvalitetskontroll

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Notat fra revisjonen 04.01.2018 ang. kvalitetskontrollen gjennomført av NKRF i 2017, lagt frem for KU i møte 17.01.2018.

Vurdering

Kontrollutvalget bør kunne vente å få informasjon om bla. følgende områder:

- Status forvaltningsrevisjon
- Status selskapskontroll 2019.
- Løpende regnskapskontroll.

Revisjonen har på forespørsel fra sekretariatet oversendt notat vedr. kvalitetskontrollen gjennomført av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) i 2018.

Kontrollen er en oppfølging av den forbundsbasert kvalitetskontrollen som ble utført av NKRF i 2017. I 2017 fikk regnskapsrevisjonen mangler og forvaltningsrevisjonen ble godkjent med merknader. I notat til kontrollutvalgene av 04.01.2018 redegjorde revisjonen for resultatet, og opplyste at de ville bli gjenstand for en oppfølgingskontroll på regnskapsrevisjon i 2018.

Som det fremgår av revisjonens notat av 07.01.2019, så ble resultatet nok en gang «ikke godkjent» og ny oppfølging vil bli gjort i 2019. Det vises forøvrig til notatet, med vedlagt vedtak fra NKRF og revisjonens handlingsplan.

Fra: Makarov Pavel (pavmak@fredrikstad.kommune.no)

Sendt: 07.01.2019 11:01:10

Til: Rovedal Anita

Kopi: Elnes Rita

Emne: notat vedr. kvalitetskontroll til KU

Vedlegg: notat kvalitetskontroll.pdf

Hei,

Vedlagt følger notat vedr. kvalitetskontroll til KU, vedtak, brev og handlingsplan.

Mvh

Pavel Makarov

Revisor

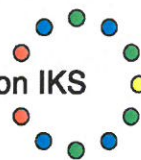
Indre Østfold Kommunerevisjon IKS

Telefon: 69 22 31 10

Mobil: 98 90 22 10

E-mail: pavmak@fredrikstad.kommune.no

Kontrollutvalgene v/IØKUS

Deres referanse

Vår referanse

2018/11240-9-3153/2019-RITELS

Klassering

220/000

Dato

07.01.2019

Kvalitetskontroll 2018

Indre Østfold kommunerevisjon IKS fikk kvalitetskontroll i 2018. Rapport fra kvalitetskontrollør viser flere forbedringsområder. Som vesentlig mangel nevnes fristoverskridelse for å avgi revisjonsberetning. Selv om det var også forbedringer i 2018 i forhold til 2017 ble resultatet «ikke godkjent».

Vedtak for utført kvalitetskontroll 2018 av 13.11.18 viser fristoverskridelsen, (3 dager) uten at det ble avgitt negativ erklæring først, som vesentlig mangel. Andre mangler i forhold til ISA¹ 315 pkt. 25 (spissing av risiko på enkelte transaksjonsklasse), ISA 240 pkt. 26 (manglende begrunnelse for hvorfor inntekter ikke anses som mislighetsrisiko) og ISA 520 pkt. 5 (manglende beskrivelse av forventning og akseptabel avvik). Det ble videre påpekt at enheten bruker fortsatt revisjonsmetodikk RPD; arbeidet er dokumentert med betydelig antall enkeltdokumenter og det er derfor vanskelig å kontrollere. Saken ble oversendt til disiplinærkomiteen i NKRF.

Ifølge brev fra disiplinærkomiteen 21.11.18 skal enheten lage handlingsplan med konkrete tiltak. Disiplinærkomiteen støtter forslag fra kvalitetskontrollkomiteen om å iverksette oppfølgingskontroll til neste år(2019) igjen.

Handlingsplan er utarbeidet og oversendt til kvalitetskontrollkomiteen 28.12.18. Vi vil avklare noen påpekte momenter i vedtak og rapport. Handlingsplan er mottatt og komiteen vil bidra, men det er anbefalt å ha en dialog med revisjonskomite som har faglig ansvar, evt. administrasjonen i NKRF.

Med hilsen

Rita Elnes
Distriktsrevisor

Pavel Makarov
Konst. Fagansvarlig regnskapsrevisor

Vedlegg:

- 1 Kvalitetskontroll 2018 - vedtak fra kvalitetskontrollkomite
- 2 Kvalitetskontroll 2018 - vedtak fra disiplinærkomite
- 3 Kvalitetskontroll 2018 - handlingsplan

¹ ISA - internasjonale revisjonsstandarder

Kvalitetskontrollkomiteen

1801

Til Indre Østfold kommunerevisjon IKS
iokr@fredrikstad.kommune.no

Kopi:

inge.storas@revisjonmidtnorge.no
Tommy.Pettersen@hedmark-revisjon.no

FORBUNDSBASERT KVALITETSKONTROLL UTFØRT 2018

Kvalitetskontrollkomiteen har i møte den 29.10.2018 behandlet kontrollrapporten på oppfølgingskontroll regnskapsrevisjon iht. reglementet for kvalitetskontroll § 5-1. Med bakgrunn i rapportene har komiteen fattet følgende vedtak:

2018 Regnskapsrevisjon:

Ikke godkjent. Saken oversendes til disiplinærkomiteen i NKRF, jfr. reglement § 5-1

2017 Regnskapsrevisjon:

Kontrollen viser vesentlige mangler.

Det er ikke innhentet tilstrekkelig revisjonsbevis, jf. ISA 330/ISA 500 punkt 6 på områdene lønn og salg. Komiteen legger også vekt på kontrollørens merknad knyttet til mangler vedrørende utvalgstesting/stikkprøver, jfr. ISA 530 pkt. 6-8 og 14-15. Det iverksettes oppfølgingskontroll til neste år.

Særutskrift komiteens behandling 29.10.2018:

«Kontrollørens rapport viser at selv om det er gjort forbedringer i forhold til påpekte svakheter på lønn og salg, er det fortsatt vesentlige svakheter i gjennomføringen av revisjonen. Selv etter omfattende fokus på frist for avgivelse av revisjonsberetning i miljøet, har enheten avgitt revisjonsberetningen på kontrollert kommune etter frist uten å avgi negativ erklæring den 15.4. Selv om fristoverskridelsen er relativt liten, vil det være umulig for komiteen ikke å forholde seg til denne.

Komiteen har også merket seg kontrollørens henvisning til mangler knyttet til:

- Identifisering og vurdering av risiko for vesentlig feilinformasjon på påstandsnivå, jfr. ISA 315 pkt. 25-26.

I rapporten pekes det på at det er identifisert risikofaktorer, men at det er krevende å se hvordan disse skal følges opp og hvilke påstander det er risiko knyttet til på transaksjonsklasser, kontosaldoer og tilleggsopplysninger på de forskjellige områder. Det er ifølge kontrolløren ikke dokumentert tilstrekkelig risikovurdering på

påstandsnivå siden risikovurderingene blir for generell og utydelig. Kontrollør viser til at det må foretas en mer konkret «spissing» av risikoen knyttet til den enkelte transaksjonsklasse og videre oppfølging mot områdene.

Andre viktige mangler som er identifisert er:

- Manglende begrunnelse for hvorfor inntekter ikke er å anse som en mislighetsrisiko, jfr. ISA 240 pkt. 26 og 47.
- Manglende beskrivelse av forventning og akseptable avvik m.m. ved bruk av analytiske revisjonshandlinger, jfr. ISA 520 pkt. 5.

Komiteen har merket seg at enheten fortsatt benytter metodikk utarbeidet av NKRF (RPD). Kontrollør peker i sin rapport på at planlegging, gjennomføring og konklusjon består av et betydelig antall enkeltdokumenter. Den manuelle revisjonsmetodikken som benyttes gjør det ifølge rapporten krevende å følge opp «den røde tråden» gjennom revisjonsprosessen. Komiteen slutter seg til kontrollørs oppfatning om at det vil være hensiktsmessig å ta i bruk et annet revisjonsverktøy da dette sammen med opplæring trolig vil lette enhetens helhetlige dokumentasjon av risikovurdering og oppfølging av den. Det fremgår av rapporten at enheten planlegger å ta i bruk Descartes. «

Oslo, 13.11.2018

Kvalitetskontrollkomiteen, NKRF

Cicel T. Aarrestad
Leder

Kvalitetskontrollkomiteen NKRF
v/leder Cicel Aarrestad
Lagårdsveien 78
4010 STAVANGER

Kvalitetskontroll utført i 2018 - enhet 1801-1803-1804-1805-1806

Disiplinærkomiteen har mottatt henvendelse fra kvalitetskontrollkomiteen datert 13.11.2018, etter gjennomført oppfølgingskontroll i 2018 for ovennevnte enheter.

I brevet fra kvalitetskontrollkomiteen fremgår det at kontrollene 2018 er en oppfølgingskontroll etter fjorårets kontroll. Alle enhetene fikk for begge årene en konklusjon «ikke godkjent».

Disiplinærkomiteen vil oppfordre til en god dialog med revidert enhet slik at det blir en felles forståelse for hva som skal til for at enheten utfører en tilfredsstillende revisjon. I dette ligger at den enkelte enhet må lage en handlingsplan med konkrete tiltak, slik at enheten utfører revisjon i tråd med revisjonsstandarder og god kommunal revisjonsskikk.

Disiplinærkomiteen støtter forslaget fra kvalitetskontrollkomiteen om å gjennomføre en ny oppfølgingskontroll i 2019.

Orkanger, 21. november 2018

Inge Storås /s/
leder i disiplinærkomiteen

Morten Alm Birkelid /s/

Unni Romstad /s/

Handlingsplan etter utført kvalitetskontroll 2018

1801

Indre Østfold kommunerevisjon IKS

Tiltak

Det er utarbeidet oversikt over tiltak som er nødvendig iverksette etter kvalitetskontroll, bl.a.:

1. Manglende begrunnelse for hvorfor inntekter ikke er å anse som en mislighetsrisiko (ISA 240 pkt 26 og 47) – Sjekkliste for mislighetsrisiko som rettes til ledelsen og selve begrunnelse utarbeides.
2. Manglende beskrivelse av forventning og akseptabel avvik m.m. ved bruk av analytiske handlinger (ISA 520 pkt. 5) Budsjettanalyse (akseptabelt inntil 10 %, iht infoskriv NKRF) innarbeides.
3. Spissing av risikoen knyttet til den enkelte transaksjonsklasse. Avklares med kvalitetskontrollkomiteen.
4. Bruk av stikkprøve i revisjon – fastsetting av utvalgsstørrelse. Vurderes evt. endres. Vurderes om det kan være hensiktsmessig å benytte rotasjonskontroller.
5. Drøfting av misligheter knytter seg til nærstående parter. Forespørsel til ledelsen utarbeides.
6. Drøfting risiko knyttet til estimer og bruk av estimer utarbeides.
7. Fastsetting av vesentlighetsgrense. Nye beregninger iht Infoskriv NKRF 7 /2016 foretas.

Revisors beretning / negativ erklæring

Det planlegges å overholde frister ved årsoppgjør 2018. Revisors beretning som konkluderer med at revisor ikke kan uttale seg om årsregnskapet (ISA 705 pkt. 9-10) utarbeides dersom

- Registrering av budsjett – mangler
- Ikke avgitt fullstendig årsregnskap pr 15.04.- f.eks. uten investeringsregnskap
- Ikke avgitt årsregnskap og årsberetning inne utløp av forskriftens frister

Bruken av slik beretning avklares med kvalitetskontrollkomiteen.

Revisjonsverktøy

Enheten går over fra RPD til Descartes. Enheten har kjøpt en klient-mal og begynt å bruke Descartes i november 2018. Det er 11 kommuner som er lagt inn. Informasjon om forretningsforståelse av alle kommunene oppdateres løpende. En del av risikovurderinger er lagt inn. Opplæring av personale foregår.

Kommunikasjon

Enheten vil aktiv kommunisere påpekte mangler og svakheter med andre revisjonsenheter. Enheten vil etablere enda tettere dialog med kvalitetskontrollkomiteen og andre komiteene i NKRF.

Saksnr.: 2019/181
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 6617/2019
Klassering: 510/137
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	23.01.2019	19/7

Eventuelt

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Saken legges frem uten innstilling

Rakkestad, 10.01.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS